

Učební osnovy

**hry na klavír pro přípravné studium
a I. stupeň základního studia na lidových školách umění**

Hudební obor

Schváleno výnosem ministerstva školství České socialistické republiky
č. j. 20 876/80-35 ze dne 25. července 1980 jako učební osnovy pro
přípravné studium LŠU s účinností od 1. září 1980

Schváleno výnosem ministerstva školství České socialistické republiky
č. j. 11 393/81-35 ze dne 6. dubna 1981 jako učební osnovy pro
I. stupeň základního studia na LŠU s účinností od 1. září 1981

STATNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA
1985

11 504

**Základní umělecká škola
262 72 Březnice**

Charakteristika hudebního oboru

Posláním hudebního oboru LŠU je poskytnout žákům, kteří projeví potřebné předpoklady a zájem o studium hudby, základy odborného vzdělání a vychovat z nich zaujeté hudebníky, kteří by se dovedli ve svém životě i v životě společnosti uplatnit v tom či onom žánru jako amatéři nebo budoucí profesionálové. To znamená vychovat mladého člověka schopného vlastního pěveckého nebo instrumentálního projevu, s rozvinutou schopností proniknout do výrazu a struktury hudebního díla, s určitým měřítkem hodnot, s nímž k hudbě přistupuje, s vědomím, že i v umění jsou tyto hodnoty výsledkem cílevědomé a ukázněné práce.

Tato výchova se uskutečňuje v řadě odborných předmětů, ve kterých se intenzívním, aktivním provozováním hudby prohlubují a rozšiřují hudební znalosti a dovednosti, jež získává žák ve všeobecné hudební výchově.

Průpravu k vlastnímu studiu na hudebním oboru LŠU představuje přípravná hudební výchova, kde se hravým způsobem ověřují a upevňují předpoklady a zájem žáků pro toto studium a v instrumentálních nebo pěveckých skupinách zjišťuje oprávněnost volby hlavního předmětu podle osobitých vloh a fyziologických dispozic žáků.

V hlavním předmětu se učí žáci zvládnout technické a výrazové prostředky zvoleného nástroje nebo zpěvu tak, aby se jim stal prostředníkem k vyjádření hudebních myšlenek, k reprodukci přiměřených skladeb sólových, ansámblových a komorních, popřípadě vlastní improvizaci. Seznamují se postupně s hodnotnou literaturou svého oboru, cvičí se v pohotovosti ve čtení z listu, upevňují svou paměť a své nástrojové nebo pěvecké dovednosti prakticky uplatňují podle povahy předmětu v jednoduchých improvizovaných doprovodech apod.

Důležitou složkou výchovy každého hudebníka je průprava k souhře ať již jde o čtyřruční hru, hru v souborech, orchestru, komorní hru, sborový nebo komorní zpěv. Tyto disciplíny navazují organicky na hlavní předmět, vycházejí z praktického uplatnění instrumentálních nebo pěveckých dovedností, ale ta-

ké zpětně ovlivňují intenzitu instrumentální nebo pěvecké výuky a celkového hudebního rozvoje žáka.

Hudební poznatky a prožitky získané v jednotlivých předmětech hudebního oboru LŠU integruje a třídí hudební učitel, jejímž hlavním posláním je vychovat z žáků hudbymilovného a kulturního člověka.

Nadání k nástrojové hře, resp. zpěvu se skládá z řady složek od přirozených fyzických dispozic přes schopnost pohotově číst notový zápis, míru fantazie i odvahu projevit své citění až po hudební představivost, paměť apod. Otázka do jaké míry je prospěšné a možné rozvíjet zaostávající složky tohoto nadání a kdy je lépe využít přirozených vloh určitého druhu, je otázkou diferenciacce mezi žáky a to nejen diferenciacce na budoucí profesionály a amatéry, ale i uvnitř těchto skupin. V žádném případě se však nemůže týkat tato diferenciacce odbornosti výuky. Se stejnými požadavky na odbornost ze strany učitele je třeba přistupovat k té velké většině těch, kteří se budou věnovat zájmové umělecké činnosti jako výkonní amatéři, zasvěcení milovníci umění a spolutvárci kulturního a veřejného života, jako k té menší části těch, kteří budou používat nabytých znalostí a dovedností jako základ k profesionálnímu studiu. Rozdíl bude jen v tom, že v druhém případě budeme vyžadovat navíc v daleko větší míře i zvládnutí techniky, širší a závažnější repertoár a jeho dokonalé provedení.

Pro všechny absolventy hudebního oboru LŠU by mělo být cílem dosáhnout takového stupně technického a hudebního rozvoje, aby byli schopni samostatně hrát na zvolený nástroj, respektive zpívat, studovat nové skladby v rozsahu svých možností, uplatňovat se jako platní členové hudebních souborů zájmové umělecké činnosti, aby měli takovou schopnost hrát nebo zpívat z listu, aby se mohli seznamovat s novou hudební literaturou, aby byli schopni jednoduché improvizace a nejvyspělejší z nich se uplatnili i jako sólisté při různých společenských a kulturních příležitostech.

2. ZÁKLADNÍ STUDIUM

I. STUPEŇ

Oddělení klávesových nástrojů
(Hlavní předmět hra na klavír) - pro žáky od 7 let
Délka studia: 7 let

Poř. čís.	Předmět:	Ročník:						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Hra na klavír, čtyřruční hra, elementární improvizace, hra z listu, nácvik komorních partů ¹⁾	1,5 ²⁾	1,5 ²⁾	1,5 ²⁾	1,5	1,5	1,5	1,5
2.	Doprovod nebo komorní hra nebo hra v soubo-ru ¹⁾ nebo úvod do skladebných nauk ³⁾	-	-	-	-	-	1	1
3.	Hudební nauka	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1
	Celkový počet vyučovacích hodin týdně	3	3	3	2,5	2,5	3,5	3,5
	Nepovinný předmět sborový zpěv ³⁾ nebo hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1

- 1) Označené složky předmětu musejí být vyznačeny v individuálním studijním plánu žáka.
- 2) Stanovený počet hodin se vyučuje v dělených vyučovacích hodinách 2krát týdně. Výjimky povoluje ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu ve zvláště odůvodněných případech.
- 3) Výuku předmětu úvod do skladebných nauk mohou navštěvovat též žáci, kteří se učí hře na jiné nástroje, pokud se připravují k přijímací zkoušce na konzervatoř obor skladba.

Učební osnovy hry na klavír

Charakteristika a pojetí předmětu

Klavír patří k nejrozšířenějším hudebním nástrojům. Uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný ke všem ostatním hudebním nástrojům a zpěvu i v komorní, symfonické, taneční, estrádní i džezové hudbě a to ve sféře profesionální i amatérské. Znalost hry na klavír je nejen nezbytným předpokladem pro pracovníky všech hudebních profesí, ale i pro řadu dalších profesí (ladiče, tanečnický, choreografy, učitelky mateřských škol ap.). Učební osnovy jsou sestaveny tak, aby každý žák získal takové odborné vzdělání, které mu umožní uplatnit se podle jeho schopností a zájmů při tvorbě socialistického životního stylu naší společnosti v různých oblastech:

- jako amatér s uplatněním v zájmové umělecké činnosti
- jako pracovník v oborech, ve kterých je znalost hry na klavír nezbytným nebo vhodným předpokladem
- v dalším odborném hudebním studiu

Učební osnovy jsou základní směrnici pro práci učitele. Splnění vytyčených úkolů je závazné pro učitele i žáka a je podmínkou jeho postupu do vyššího ročníku. V průběhu vyučovacího postupu objevuje učitel žáky s mimořádnými schopnostmi a předpoklady. Těm je určen náročnější studijní program se samostatným učebním plánem a učebními osnovami.

Metody a formy práce

Učební osnovy jsou koncipovány tak, aby znalosti a dovednosti žáka získané v sólové hře i souhře, ve hře z listu a improvizaci klavírních doprovodů k písním vedly k závěrečným cílům studia:

- vytvořit u žáka trvalý vztah k hudbě a zvolenému nástroji
- naučit žáka takovým pracovním a pianistickým návykům, které mu umožní samostatné a správné studium nových skladeb
- vybavit žáka souhrnem dovedností, které podporují vlastní tvořivost
- vzbudit u žáka trvalý zájem uplatňovat se v nejrůznějších

kulturně společenských zařízení.

- Tyto cíle výchovně-vzdělávacího procesu se uskatečňují v průběhu celého studia těmito formami práce: rozvojem hudební představitivosti vytrvalým kultivováním sluchu a rytmického citění v úzké souvislosti s rozvojem nástrojových dovedností,
- rozvojem všeobecného hudebního vzdělání
 - rozvojem estetického citění na základě uvědomělého vnímání hudby
 - vytvářením charakterových vlastností ve spolupráci se všeobecně vzdělávací školou a společenskými organizacemi v duchu komunistické výchovy.

Veškeré metody a formy práce, stejně jako výběr hudebního materiálu volí učitel podle individuálních schopností a studijního zaměření žáka tak, aby jeho technický a muzikální vývoj byl v rovnováze, přičemž používá v souladu se zásadami progresivní klavírní pedagogiky postupu, který vede k racionalizaci a efektivitě výuky. Hudební materiál doporučený v učebních osnovách může učitel doplnit nebo nahradit pedagogickým repertoárem SSSR, MLR, PLR, NDR, BLR a novinkami Supraphonu, Pentonu, Opusu popř. Českého a Slovenského hudebního fondu. Rovněž může používat starší literaturu dostupnou v archivech a knihovnách. Doporučené sbírky technických cvičení slouží především učitelům, který může vybírat a kombinovat cvičení z různých sbírek, popřípadě sám vytvářet průpravná cvičení ke konkrétním problémům, vyskytujícím se ve studovaném repertoáru.

Při hodnocení splnění stanovených výchovně vzdělávacích cílů, zejména při postupových a závěrečných zkouškách, je třeba vycházet z toho, jak žák jednotlivé složky probrané učební látky pochopil a jak je realizuje, přičemž nároky na přesnost a přesvědčivost výkonu žáka po zvukově, technické a výrazové stránce se v jednotlivých ročnících úměrně zvyšují.

Doporučená literatura pro učitele:

- Z. Böhmová: Kapitoly z dějin klavírních škol (Praha, Supraphon 1971)
- Z. Böhmová- A. Grünfeldová: Metodika elementární hry na klavír
Postup při výběru klavírní literatury (Praha, SHV 1962)

- M. Borová: Příprava nadaných dětí předškolního věku ke klavírní hře (Penton 1973)
- E. Doležalová: Praktická metodika hry na klavír (SNKLHU 1957)
- A. Dolmetsch: Interpretace hudby 17. a 18. století (SNKLHU 1958)
- Jar. Zich: Kapitoly a studie z hudební estetiky (především kapitola "Práce s časem", str. 25-75)
- O. Filipovský: Estetika hry klavírní (Plzeň, Mareš 1944)
- Z. Ginsburg: Některé problémy estetiky hudební interpretace (SEF 1963)
- Estetika studia nástrojové hry (Supraphon 1968)
- K. Hoffmeister: Klavír (HM UB 1939)
- L. Kundera: Základy klavírní pedalizace (Brno, Pazdírek 1944)
- Klavírní prstoklad (Praha, Orbis 1952)
- V. Kurz: Technické základy klavírní hry
- R. Kurzová: Postup při vyučování hře na klavír (Brno, Pazdírek 1936)
- I. Štěpánová-Kurzová: Klavírní technika (Supraphon 1978)
- G. Neugauz: Poetika klavíru (Bratislava, ŠHV 1963)
- A. Nikolajev, N. Ljubomudrova, I. Rabinovič: Metodika klavírní hry (Soubor statí sovětských pedagogů) (SNKLHU 1955)
- Dítě u klavíru - soubor statí pedagogů socialistických zemí (Supraphon 1978)

Přípravné studium (PHV) - příprava ke hře na nástroj

Počáteční vyučování hry na klavír není izolovanou oblastí, ale je součástí výchovy a vzdělávání žáka. Navazuje na poznatky získané v přípravné hudební výchově, přičemž rozvíjení hudební a nástrojové představitivosti a získávání základních nástrojových dovedností tvoří nedílný celek.

Výchovné vzdělávací cíl

Hlavním úkolem počátečního vyučování je vzbudit u dětí zájem a lásku k hudbě, naučit je poslouchat a prožívat ji.

Rozvíjet jejich hudebnost prostřednictvím rozličných říkadél, her a písní hraných na klavíru. Od melodie či lidové písně, kterou žák ovládá vnitřním sluchem (umí zazpívat a podle sluchu vyhledat na klavíru) a její hry portamento i legato, přejít k pokusům o jednoduchý improvizovaný doprovod.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- 1) Rozvíjení hudebnosti při hře na nástroj (melodické, rytmické a harmonické představivosti, hudební paměti, tvořivosti a elementárního citu pro formu (dvoutaktí, čtyřtaktí) a sluchové představy i realizace dynamického rozlišení piano a forte.
- 2) Získávání základních nástrojových dovedností (seznámení s nástrojem, se správným sezením u klavíru, orientací na klávesnici, hrou portamento jednotlivými prsty na různých tónech a oktávách, hrou legato skupinami prstů s přenášením do různých oktáv).
- 3) Hra lidových písní podle sluchu střídáním rukou nebo oběma rukama dohromady portamento i legato nebo s doprovodem (duhácká kvinta).
- 4) Tří- a čtyřruční hra s učitelem.
- 5) Možnost počátků hry z not.

Hudební materiál

- Z. Janžurová - M. Borová: Klavírní školička, Panton 1975
J. García: Abecedlo, PWM Krakow 1965
K. Longchamps-Bruczkiewiczówna: Příručka počátečního vyučování hry na klavír
M. Preuschoff-Kazmierczówna - F. Wozniak: Huďba pro nejmenší
L. Cheresko: Hudební obrázky
L. Lackner: Zpívejte s námi
J. Silváyová: 42 písniček pro PHV
J. Hanaš: Skřivánek, Panton 1975

Přijímací zkouška do 1. ročníku

Při přijímací zkoušce z PHV do 1. ročníku zahraje žák 2 lidové písně různého charakteru.

1. ročník

Výchovné vzdělávací cíle

Cílem 1. ročníku je vzbudit zájem žáka o klavírní hru jako prostředek hudebního vyjadřování. Za tím účelem pěstovat jeho melodickou, rytmickou, harmonickou a nástrojovou představivost. Pěstovat u žáků smysl pro kvalitu klavírního tónu, učít je kontrolovat sluchem realizaci hudebních představ na klavíru a dbát na uvolnění celého hracího aparátu i na uvolněné dýchání. Vytvářet správné elementární návyky při hře portamenta, legata, espressivního úhozu, staccata, dvojhmetů, skordů a stupnic. Učít je používat těchto dovedností v jednoduchých skladbách. Spojovat notový zápis s pohotovou orientací na klávesách a přesně jej reprodukovat při zachování intonační čistoty, předepsaného rytmu, dynamiky, frázování a prstokladu. Od počátku pěstovat u žáků hru z paměti, smysl pro souhru ve čtyřruční hře s učitelem a věnovat pozornost systematické přípravě ke čtení z listu.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Prostředky k dosažení stanovených cílů volí učitel podle individuálních potřeb žáka a podle rozsahu a kvality jeho nástrojové přípravy v PHV.

Opakování a upevňování učiva z PHV.

Pěstování pocitu volnosti, odvahy a jistoty při ovládnutí hracího aparátu. (Hra, vahou paže v rozsahu celé klávesnice přenášením jednotlivých tónů a dvojhmetů).

Pěstování melodické, rytmické a harmonické představivosti žáka hrou známých písní podle sluchu s improvizovaným doprovodem, postupně s použitím T, D, dudácké kvinty, tónického kvint-skordu a dominantního sextakordu.

Pěstování dynamického rozlišení všech druhů úhozu ve spojení se sluchovou představou p, mf, f, crescendo, decrescendo; rozlišování těžkých a lehkých dob, pěstování smyslu pro výstavbu melodické linie a frázování.

Spojování notového zápisu s orientací na klávesách.

Vázání tónů ve skupinách od různých kláves s posouváním nebo přenášením paže.

Vásání v jedné a opakování tónů v druhé ruce.

Nácvik kantabilní hry v důsledném legatu s vazbou na sluchovou představu melodické linie.

Nácvik staccata.

Nácvik dvojhmatů všemi probíranými druhy úhosů a vásání dvojhmatů s opakováním tónem.

Nácvik tónického kvintakordu tenuto, staccato a rozložené a přenášením a překládáním paže (podobně sextakord a kvartsextakord),

Příprava ke hře stupnic (podkládání palce a překládání prstů), nácvik stupnice přes jednu popř. více oktáv každou rukou zvlášť. Osamostatnění rukou a dynamické rozlišení melodie od doprovodu. Hra z listu v pětiprstové poloze nejprve na jedné notové osnově, pak na dvou notových osnovách na melodiích rozdělených pro obě ruce.

Poznámka: Všechny technické a výrazové prvky lze procvičit přímo na vhodných skladbičkách a cvičeních.

Hudební materiál

Stupnice a akordy

Durové stupnice od bílých kláves. Tónický kvintakord s obraty k hraným stupnicím.

Za školní rok nejméně 2-3 stupnice a akordy.

Školy - cvičení - etudy:

Z. Janžurová, M. Borová: Klavírní školička

Z. Böhmová - A. Grünfeldová - A. Sereuer: Klavírní škola pro začátečníky

M. Moyses - M. Vilec: Škola hry na klavír

A. Nikolajev: Škola hry na klavír

B. Bartók: Mikrokosmos 1. seš.

E. Gněsina: Hudební abeceda

Přípravná cvičení

Album etud I (E. Kleinová - A. Fišerová - E. Müllerová)

Přednesové skladby a písně

J. Cereuga: Hračky I. díl

- M. Dlouhý: Písničky z lesa Řáholce, 1.-3. r.
E. Douša: Miniatury 1.-2. r.
P. Eben: Lidové písně a koledy 1.-3. r.
J. Hlucháč: Zpívám si vesele
V. Neumann: 2x5 prstů
J. Hatrik: Krajinou šťastného prince 1.-3. r.
J. Kowalski: Mami, zahrám ti na klavíri, 1.-2. r.
M. Moyzes: Naším detom
B. Urbanec: Skladbičky pre klavír
J. Garscia op. 3: Nejlehčí skladby pro děti
op. 5: Miniatury
T. Chrenikov: Album skladeb I. 1.-3. r.
D. Kabalevský: op. 39, 24 skladeb 1.-3. r.
D.G. Türk: 60 skladeb 1,-2. r.
B. Bartók: Pro děti I. díl 1.-2. r.
Album pro mládež (E. Pappová) 1.-3. r.
Moje první album I., II. (H. Masaryková) 1.-3. r.
Klavírní šítanka pro 1.-2. r. LŠU (Dostal)
Pedagogický repertoár pro dětské hudební školy -
Sborník I. a III. (Moskva)
Polyfonní skladby sovětských skladatelů (Moskva 1968)

Čtyřruční skladby:

- K. Bendl: Z dětského světa
Z. Fibich: Skladbičky a cvičení
J. Hanuš: Lidové písně a tance
J. Hlucháč: Národní písně a tance
Zahrajem si čtyřručně
J. Máslo: Malým pro radost
V. Říhovský: Pro cvičení a zábavu
A. Diabelli: Melodická cvičení
J. Garscia, op. 37: Graj za mna na ctery ruce II, III
A. Gruber: ABC
S. Majkapar: První kroky
J. Garscia: Rytmizovaný svět pro klavír a bicí nástroje (PVM)
M. Iglo: Pro 30 prstů (Směs národních písní 6 ručně)

Materiál pro hru z listu:

- M. Iglo: 200 osmitaktových cvičení pro nejmenší klavíristy
E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě 4 ruční hry
M. Roháč: Co se hraje, to se zpívá
Dětské skladby pro hru z listu (Moskva 1975)

Materiál pro rozvoj hudební představivosti:

- J. Dostal: Hraj co chceš
Z. Průšová - Z. Janžurová: S písničkou u klavíru
J. Lucink: Improvizacie dzicciece na fortepiano, FWM.

Ze školní rok nastuduje žák nejméně 40 skladbiček nebo písní různého charakteru.

Postupová zkouška:

3 skladbičky z paměti s uplatněním různých technických a výrazových prvků s důrazem na kvalitu tónu a zvučnou a plastickou hru, odpovídající obtížnosti látky probrané v posledním čtvrtletí.

2. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Prohlubováním a obohacováním technických a výrazových schopností postupně rozšiřovat možnosti spontánního hudebního projevu žáka. Zjemňovat smysl a schopnost žáka pro bohatší dynamické odstínění a kvalitu klavírního tónu a utvářet počáteční schopnost plastického vedení hlasů v nejjednodušších polyfonních skladbičkách. Barevnost klavírního zvuku podpořit nácvikem elementárního pedálu. Seznámit žáky se způsobem hry nejjednodušších melodických ozdob. Současně rozvíjet nenásilným způsobem a vlnodně voleným výběrem cvičení a skladeb prstovou pohotovost při hře v rychlejších tempech. Velkou pozornost věnovat pěstování metrického, rytmického a tempového citění žáka a rozvíjet smysl pro základní agogické změny. Rozšiřovat žákův hudební obzor o poznávání různých hudebních žánrů (uko-

lábavka, pochod, valčík, polka, menuet aj.). Pokračovat v pěstování hry z listu, čtyřruční hry a rozvíjení hudební představitivosti žáka v improvizovaných doprovodech známých písní.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Rozvíjení kantilény v pravé i levé ruce a smyslu pro výstavbu hudební fráze na základě předběžné sluchové představy a následné sluchové kontroly
 - Rozvíjení smyslu pro tempo a základní agogické změny (ritardando popř. accelerando)
 - Počátky vícehlasu
 - Návuk pedálu současného a synkopického
 - Pěstování volnosti, odvahy a jistoty při hře vahou paže v rozsahu celé klávesnice (přenášení - jednotlivé tóny, dvojhmaty, skupiny tónů)
 - Rozvíjení pohotovosti prstů a vyrovnanosti jejich síly (pětiprstová cvičení v transpozicích v dynamických, rytmických a úhových variantách, střídání prstů na jedné klávese němou výměnou nebo lehkým staccatem se zápěstí jako průprava k repetiční technice)
 - Dvojhmaty v transpozicích a úhových variantách (legato, legato s opakovaným tónem, espresivo, staccato)
 - Melodické ozdoby (přiraz, skupinky, nátryl, mordent)
 - Hra stupnic přes dvě i více oktáv každou rukou zvlášť i oběma rukama dohromady v protipohybu s důslednou sluchovou kontrolou vyrovnané legatové hry
 - Tónický kvintakord s obraty tenuto, staccato, rozložené, každou rukou zvlášť, popř. dohromady s přenášením a překládáním rukou do různých oktáv.
- Hra z listu: unisono, obě ruce dohromady v pětiprstové poloze, melodie v pětiprstové poloze s doprovodem v druhé ruce
- Rozvíjení hudební představitivosti: hra písní s doprovodem TDS, obohacená figuracemi v levé ruce a jednoduchými ostináty.

Postup při zařazování studijních úkolů se řídí podle individuálních potřeb žáka. Všechna technická cvičení, stupnice a akordy hraje žák zásadně z paměti s důslednou sluchovou sebekontrolou přesnosti, zvukové vyrovnanosti a plynulosti provedení.

Hudební materiál

Stupnice a akordy od bílých kláves dur i moll.

Za školní rok nastuduje žák nejméně 4 durové stupnice oběma rukama dohromady v protipohybu a 2 mollové (harmonické a melodické) každou rukou zvlášť. Tónický kvintakord s obrazy k hravým stupnicím zvlášť.

Technické cvičení a etudy

- Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer: Klavírní škola pro začátečníky
Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a úhozová cvičení
M. Moyzes, M. Vilec: Škola hry na klavír II. díl
A. Nikolajev: Škola hry na klavír
Album etud I. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)
Album etud II (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová) 2.-3.r.
B. Bartók: Mikrokosmos 1. a 2. seš.
K. Černý, op. 599: První cvičení
E. Gněsina: Přípravná cvičení

Za školní rok výběr nejméně 6-8 etud s různými technickými problémy podle individuálních potřeb žáka.

Přednesové skladby

- W.A. Mozart: Szklcownik londinski - FWM (Londýnský skicář), 2.-6. r.
J.V. Paus: Menuety, Supraphon, 2.-5. r.
J.K. Vaňhal: Snadné sonatiny (V. Millerová), 2.-4. r.
Drobné skladby 17. a 18. stol. Ed. LŠU, 2.-4. r.
Klasikové a jejich současníci (Sarauer, Křížková), 2.-5. r.
Mladý Mozart pro mladé klavíristy (R. Macudszinski) 2.-5. r.
První knížka polyfonní hry (Křížková, Vlková), 2.-4. r.
Úvod do sonatin (Polívka), 2.-4. r.
J. Blatný: Instruktivní skladbičky I, II. - 2.-3. r.
P. Čotek: Klavírní chvílky 2.-4. r.
E. Douša: Miniatury 1.-2. r.
M. Dlouhý: Písničky z lesa Řáholce 1.-3. r.
P. Eben: 100 lidových písní, Panton, 1.-4. r.

- J. Hamuš: O deseti bratrech, op. 32, 2.-4. r.
M. Hlaváč: Leporelo, 10 klav. skladeb pro děti, 2.-4. r.
 Vstávanky a uspávanky
J. Matys: Pro pět prstů, Panton, 2.-3. r.
J. Pauer: Hrajeme si pro radost, 2.-4. r.
J. Podešva: Klavír říká říkadla, Panton, 2.-4. r.
K. Slavický: Na černých a bílých, 2.-4. r.
L. Sluka: Hrátky
J. Vodák: Děti si hrají 2.-3. r.
T. Frešo: V detskej izbičke, Opus, 2.-3. r.
J. Hatrik: 3x3=1x9, Panton, 2.-7. r.
J. Kowalski: Mami, zahrám ti na klavír
Š. Németh Šamorínsky: Malý začiatočník, SHV, 2.-5. r.
E. Suchoň: Maličká som, 2.-3. r.
B. Bartók: Zongorázi ifjuság I. EMB (Klavírní mládí)
 Dětem I., II., III. - 2.-7. r. (výběr)
 Mikrokosmos III., 2.-5. r.
J. Garscia: Hudební obrázky pro nejmenší, 2. r.
 Zimowe igraszy na fortepian, op. 25, PWM (Zimní
 zábavy)
A. Gedike: 60 lehkých klavírních skladeb, op. 36, Moskva, 2.-4
 r.
A. Grečaninov: Dětské album, op. 98, 2.-4. r.
T. Chrenikov: Album skladeb 1.-3. r.
D. Kabelevskij: Klavírní album pro děti op. 39, 1.-3. r.
 Vybrané skladby pro děti op. 27, 2.-6. r.
S. Majkpar: Biriulki op. 28, PWM, 2.-5. r.
 Miniatury op. 33, 2.-5. r.
C. Reinecke: Miniaturní sonatiny op. 137, 2.-4.r.

Album pro mládež I., II. (Pappová), 1.-3. r.
Album nejmladším pianistům, Panton, 2.-3. r.
Moje první album (H. Masaryková), 1.-3. r.
Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer: Klavírní škola pro za-
 čátečníky II. (výběr přednesových skladeb)
Klavírní čítanka pro 1. a 2. r. LŠU (Dostal)
Bibliotéka mladého klavíristy I., PWM, 2.-3. r.
Maďarská klavírna knížečka, EMB, 2.-5. r.

Čtyřruční skladby

- J. Z. Bartoš: Malý oznamovatel, 2.-3. r.
K. Bendl: Z dětského světa
Z. Blažek: Písničky na dobrou noc
Z. Fibich: Skladbičky a cvičení
J. Hanuš: Polní kvítí, Panton, 2.-7.r.
J. Hlucháň: Zahrajme si čtyřručně
Národní písně a tance
K. Janeček: Dětem
M. Moyzes: Malým dětem
A. Diabelli: Radosti mládí op. 163
J. Garscia: Graj ze mna na cztery rece I., 3. r. (Hraj se mnou
na čtyři ruce)
A. Grečaninov: Na zelené louce op. 99
S. Majkapar: První kroky, op. 29
Klavírní škola pro začátečníky (Böhmová, Grünfeldová, Sarauer)
výběr čtyřručních skladeb

Za školní rok nestuduje žák nejméně 8-10 přednesových skladeb
různého charakteru a 3-4 skladby čtyřruční.

Materiál pro hru z listu

- M. Igló: 200 osmitaktových cvičení pro nejmenší klavíristy
E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry
M. Roháč: Co se hraje, to se zpívá

Materiál pro rozvíjení hudební představitivosti

- J. Dostal: Hraj co chceš
Z. Průšová, Z. Janžurová: S písničkou u klavíru

Postupová zkouška

Durová stupnice oběma rukama dohromady v protipohybu.
Tónický kvintakord s obraty zvlášť k hrané stupnici.
3 skladby s uplatněním různých studijních problémů, odpovídající obtížnosti látky probrané v posledním čtvrtletí. Z toho 1 skladba polyfonní a dvě přednesové skladby odlišného charakteru z paměti. Místo jedné přednesové skladby může žák zahrát píseň s vlastním doprovodem nebo čtyřruční skladbu.

Žáci, kteří jsou doporučeni k prohloubenému studiu v rozšířeném vyučování, vykonají zkoušku v rozsahu předepsané látky pro rozšířené vyučování.

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Utvrzovat a rozvíjet elementární pianistické návyky a dovednosti a vytvořit solidní základ k tomu, aby je žák mohl podle svých schopností a zájmu uplatnit ve své další orientaci, zaměřené buď více k všeobecné hudební praxi nebo k prohloubenému pianistickému studiu. Za tím účelem opakovat a v náročnějších variantách procvičovat všechny dosud probrané technické i výrazové prvky a jejich zvládnutí spojovat s uvědomělou hudební představou a teoretickými poznatky přiměřenými tomuto věkovému stupni. Při rozvíjení techniky, jako souhrnu všech výrazových prostředků se hlavně zaměřit na tříbení sluchu žáka a jeho sluchovou sebekontrolu. Docílovat vyrovnanosti a zvukové diferencovanosti při hře v rychlejších tempech a upevňovat jistotu při hře na bílých i černých klávesách. Začít pěstovat smysl pro stylovou reprodukci sařazováním jednoduchých skladeb klasických, romantických a soudobých. Vést žáka k porozumění a pochopení obsahu hraných skladeb a k uvědomělému studiu vybraných skladeb z paměti. Pohotovost, smysl pro souhru a hudební představivost dále rozvíjet systematickým cvičením ve hře z listu, čtyřruční hře a improvizaci doprovodu k písním. Všechny získané schopnosti a dovednosti využívat v práci žáka k samostatnému studiu.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Vytváření smyslu žáka pro uvědomělé tvoření tónu na základě předběžné zvukové představy, jejího adekvátního pohybového ztvárnění a následné sluchové kontroly.
- Hra jednoduchých cvičení v různých tóninách a v transpozicích.
- Cvičení na dynamické a úhozové rozlišení hlasů ve dvojhma-

tech a akordech a na vázání dvojhmatů a akordů s opakovaným tónem.

- Hra sext jako příprava ke hře oktáv.
- Skoky přes jednu a více oktáv.
- Pedál současný a synkopický.
- Opakování probíraných melodických ozdob a nácvik obalu.
- Durové stupnice v rovném pohybu i protipohybu oběma rukama dohromady.
- Mollové stupnice v rovném pohybu v rytmických, úhsozových a dynamických variantách přes 2 a více oktáv. Docílení vyrovnanosti hry v rychlejších tempech. Chromatická stupnice každou rukou zvlášť.
- Tónický kvintakord s obraty oběma rukama dohromady tenuto, staccato, rozložené.
- Využívání účelné kombinace všech druhů paměti (sluchové, vizuální, motorické a logické).
- Hra z listu: unisono obě ruce dohromady v pětiprstové poloze v různých tóninách a postupně rozšiřování o skladby v rozsahu oktávy s jednoduchým doprovodem.
- Hra písní s doprovodem TDS-obohacená o rozmanitější figurace v levé ruce, obraty akordů a složitější ostináta.

Postup při zařazování studijních úkolů se řídí podle individuálních potřeb žáků. Jednotlivé technické a výrazové prvky lze procvičovat přímo na vhodných skladbičkách a studách. Všechna technická cvičení, stupnice a akordy hraje žák zásadně zpaměti. Přípravné rytmické varianty nahraje mechanicky, nýbrž s maximálním soustředěním na přesné a pohotové provedení.

Hudební materiál

Stupnice a akordy durové a mollové od bílých kláves. Chromatická stupnice.

Za školní rok nastuduje žák 4 durové stupnice v protipohybu i rovném pohybu oběma rukama dohromady, 4 mollové stupnice (harmonické i melodické) v rovném pohybu dohromady a chromatickou stupnicí zvlášť. Akordy k hraným stupnicím dohromady.

Technická cvičení

- Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a úhozová cvičení
E. Gněsina: Přípravná cvičení
B. Bartók: Mikrokosmos 2. a 3. seš.

Etudy

- Album etud II. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)
K. Černý op. 599: První cvičení
H. Lemoine op. 37: Dětské etudy
Novyj pianist I.d. (Moskva 1975)

Ze školní rok nastuduje žák nejméně 6-8 etud s různými technickými prvky (výběr podle individuálních potřeb žáka).

Přednesové skladby

- J.S. Bach: Knižka pro Annu Magdalenu Bachovou, 3.-5. r.
W.A. Mozart: 14 skladeb mladého Mozarta
Szkicownik londynski, PWM, 2.-6. r. (Londýnský skicář)
Mladý Mozart pro mladých klaviristov (Macudzinsky) 2.-5. r.
J. Paus: Menuety - Suprephon, 2.-5. r.
G.Ph. Telemann: Dvě skladbičky, Ed. LŠU
J.Kř. Vaňhel: Snadné sonatiny (V. Millerová), 2.-4. r.
Album starých mistrů (Sarsauer - Křížková), SHV, 3.-4. r.
Drobné skladby 17. a 18. stol Ed. LŠU, 2.-4. r.
Klasikové a jejich současníci (Křížková, Sarsauer), 2.-5. r.
První knížka polyfonní hry (D. Křížková, V. Vlková)
Staré hanácké tance 17. stol. 3.-4. r.
Staří mistři dětem, Ed. LŠU, 3.-5. r.
Úvod do sonatin (Polívka), 2.-4. r.
P.I. Čajkovskij: Album pro mládež, op. 39, 3.-6. r.
R.S. Schumann: Album pro mládež, op. 68, 3.-7. r.
Z. Blažek: V zamyšlení, Žertem, Ed. LŠU
J. Bletný: Instruktivní skladbičky II. (Suprephon), 2.-3. r.
J. Ceremuga: Dětské melodie 3.-5. r.
P. Čotek: Klavírní chvílky, 2.-4. r.
M. Dlouhý: Sonatina piccola, Čtyři drobné skladbičky, Ed. LŠU,
3.-4. r.

- M. Dlouhý: Ptám se, ptám se, pampeliško, 3.-4. r.
P. Eben: Svět mladých, 3.-5. r.
J. Hanuš: O deseti bratřech, op. 32, 2.-4. r.
Vteřiny v přírodě, op. 18, 3.-5. r.
M. Hlaváč: Leporelo, Panton, 2.-4. r.
I. Hurník: První melodie, 3.-4. r.
Písničky pro klapky
Kousky pro klavír
Voršilská ulička
O. Mácha: Hudební vlastivěda, Panton, 3.-4. r.
J. Matys: Pro pět prstů, Panton, 2.-3. r.
K. Odstrčil: Malovánky, 3.-4. r.
Ptačí strom, 3.-7. r.
J. Oliva: Budeme si hrát o jeru, 3.-4. r.
J. Páleníček: České pohádky, 3.-4. r.
J. Pauer: Na šťastnou cestu
Hrajeme si pro radost, 2.-3. r.
L. Sluka: Hry a sny, 3.-4. r.
E. Suchon: Maličká som, 2.-3. r.
A. Sarauer: Dětem, 3.-4. r.
Od rána do večera
Jitro, 3.-4. r.
V ranní rose, 3.-4. r.
Obrázky z dětského života
V. Bokes: Dětský cyklus I. 3.-4. r.
T. Frešo: V detskej izbičke, 2.-3. r.
J. Hatrik: Poslední den prázdnin, Panton, 3.-5. r.
3x3 = 1x9, Panton, 2.-7. r.
J. Meier: Desať malých skladieb pre klavír, Panton, 3.-4. r.
S. Novák: Od jara do zimy, SHV, 3.-5. r.
Hry a popěvky, 3.-5. r.
Z přírody
Chvilky se zvířátky
Š. Németh Šamorinský: Malý začiatočník, 2.-5. r.
J. Zimmer: 10 detských skladbičiek, op. 13
A. Zemanovský: Kytica slov. lud. piesní, Opus, 3.-4. r.
B. Bartók: Zongorázi ifjuság II., EMB, 3.-5. r. (Klavírní mládí)
Dětem I., II., III. 2.-7. r.
Mikrokosmos I., II., III. 2.-5. r.

- I. Berkovič: Sonatina G-dur
J. Garscia: Miniatury na fortepian op. 5, PWM 3.r. (Miniatury pro klavír)
 Snišek, Ed. LŠU
 Bagatela, op. 40, 3.-4. r.
 Rytmičké hlavolamy 3.-4. r.
A. Grečaninov: Dětské album op. 98, 2.-4. r.
P. Kadosa: 4 songoradarab gyermekeknek, Bp (4 klavírní kousky pro děti)
Z. Kodály: 24 kis kánon a fekete búleten (24 malých kanónů na černých klávesách)
S. Majkapar: Miniatury op. 33, 2.-5. r.
 Klavírní skladby, Supraphon, 3.-6. r.
 Biriully op. 28, PWM, 2.-5. r.
C. Reinecke: Miniaturní sonatiny op. 137, 2.-3. r.

- Album pro mládež II. (Pappová) 2.-3. r.
Album pro mládež (Leckner)
Album pro mládež (Strausz) 3.-6. r.
Album nejmladším pianistům 2.-3. r.
Skladatelé dětem, SNKLHU, 3.-5. r.
Z ruské tvorby I. Ed. LŠU, 3.-4. r.
Bibliotéka mladého klavíristy, PWM, 2.-3. r.
Soudobé klavírní skladby pro děti (Kapčebakij), 3.-7. r.

Čtyřruční skladby

- J.Z. Bartoš: Malý oznamovatel, 2.-3. r.
Z. Fibich: Skladbičky a cvičení 2.-6. r.
 Zlatý věk op. 22, 3.-6. r.
J. Henuš: Polní kvítí, Panton, 2.-7. r.
I. Havlíček: Zahrajme si do tance, 3.-5. r.
J. Hlucháň: Zahrajme si čtyřručně, Supraphon, 2.-5. r.
M. Iglo: 7 dvojpísni v odlišných taktech, Panton, 3.-6. r.
J. Kříčka: Ukolébavky, 3.-6. r.
J. Letňan: Naše zábevky, 3.-5. r.
R. Macudzinski: 10 skladieb pre 4-ruč. hru na klavíri, SVKL,
V. Řihovský: Sonatiny
M. Vilec: Rozhovory pri klavíri, 3.-7. r.
J. Zimmer: Dva ja pri klavíri, 3.-4. r.

A. Diabelli: Dvě sonetiny, op. 163

J. Garcia: Graj se mně na čtyry rece, op. 37, 2.-4. r.
(Hraj se mnou na čtyři ruce)

Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová,
Müllerová, Fišerová)

Za školní rok nastuduje žák nejméně 8 skladeb různého charakteru, z toho 1 polyfonní a 1 z období klasicismu a 3-4 skladby čtyřruční.

Materiál pro hru z listu

M. Igle: 200 samitaktových cvičení pro nejmenší klavíristy

E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry

Materiál pro rozvíjení hudební představivosti

Z. Průšová, Z. Janšurová: 8 písničkou u klavíru

J. Luciuk: Improvizace dsicciece na fortepiano, FWM

Postupová skouška

1 stupnice dur i moll oběma rukama dohromady v rovném pohybu zvukově vyrovnaně v rychlejším tempu. Akord k hrané stupnici oběma rukama dohromady.

1 etuda odpovídající obtížnosti látky probrané v posledním čtvrtletí.

2 přednesové skladby odlišného charakteru, z nichž 1 polyfonní nebo klasická.

1 4ruční skladba nebo píseň s vlastním doprovodem.

Žák prokáže pohotovost ve hře z listu na dvou notových osnovách na melodii v pětiprstové poloze, rozdělené pro obě ruce.

Žáci, kteří jsou doporučení k prohloubenému studiu v rozšířeném vyučování, vykonají zkoušku v rozsahu látky předepsané pro 3. ročník rozšířeného vyučování.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti z předcházejících ročníků rozšíře-

váním o další technické a výrazové prvky, nutné k zvládnutí náročnějších skladeb sólových, komorních a snadných doprovodů. Rozvíjet schopnost transpozice do všech tónin a dle časových možností a schopností žáka ještě zvyšovat požadavky na vyrovnanost hry v rychlejších tempech. Neustupovat od požadavku kultivovanosti hry. Pěstovat pohotovost a schopnost samostatného studia, aby žák mohl postupně sám poznávat hudební literaturu. Repertoár sestavit tak, aby žák poznal klasické, romantické a soudobé skladatele nejen ve skladbách sólových, ale také čtyřručních, nejsnadnějších doprovodech a komorních skladbách v různém nástrojovém obsazení podle podmínek školy. Pro rozvíjení paměti zařazovat kratší sólové skladby, z nichž pouze některé budou určeny k veřejnému provedení. Společenské uplatnění získaných nástrojových dovedností orientovat zejména na hru v souborech (čtyřruční a komorní hra, snadný doprovod). Čtyřruční hru využívat i nadále pro rozvoj pohotovosti čtení z listu a pro poznávání hudební literatury (čtyřruční úpravy známých hudebních děl). Pokračovat ve hře improvizovaných doprovodů k písním.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Upevňování a rozvíjení přiměřené technické zručnosti a úhozové kultury na cvičeních v rytmických, úhozových a dynamických variantách ve všech probraných tóninách.

- Uvědomělé dynamické a úhozové rozlišování jednotlivých hlasů ve dvojhmatech a akordech i v polyfonní hře.
- Cvičení na zvěšování rozpětí prstů
- Průprava ke hře oktáv (podle velikosti ruky na sextách - oktávách)
- Příprava čtyřhlasého akordu (u malé ruky dominantního septakordu)
- Návuk melodických ozdob v souvislosti s probíraným hudebním materiálem
- Seznámení s dosud neprobranými durovými stupnicemi, návuk oběma rukama dohromady v rovném pohybu, u některých docílit vyrovnané hry v šestnáctinových hodnotách nejméně v tempu: nota čtvrtková = MM 60, mollová stupnice od bílých kláves v rovném pohybu i v protipohybu. Návuk chromatické stupnice v rychlejším tempu.

- Využití dosud získaných dovedností a vědomostí k samostatnému nastudování jednoduchých skladeb.

- Hra z listu vybraných skladeb jednoduché faktury na úrovni 1.-2. roč.

Improvizace doprovodu k písním (i v moll) s použitím TDS s obohacenou melodií v pravé ruce (tercie a sexty).

Hudební materiál

Stupnice a akordy

Durové stupnice od bílých i černých kláves, mollové stupnice od bílých kláves, chromatická stupnice.

Akordy k probíraným stupnicím.

Technická cvičení

Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a dýchová cvičení

B. Bartók: Mikrokosmos, 3. seš.

E. Gněsina: Přípravná cvičení

Etudy

Album etud III. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)

H. Bertini, op. 100: 25 lehkých etud

K. Černý, op. 261: 125 pasážových cvičení

St. Heller, op. 125: 24 rytmických a melodických etud

F. Le Couppey, op. 20: 25 etud

H. Lemoine, op. 37: Dětské etudy.

Za školní rok nestuduje žák 5-6 etud.

Přednesové skladby

J.S. Bach: Knižka pro A.M. Bachovou

Čtyři klavírní skladbičky, Ed. LŠU

Bachbüchlein: Schule des polyphonen Spiels (M. Frey), (Bachova knížka - školy polyf. hry)

L. van Beethoven: Leichte Klavierstücke, Peters, 4.-5. r.
(Lehké klavírní skladby)

D. Cimarosa: Sonáty (výběr) 4.-5. r.

G.F. Händel: Zwölf leichte Klavierstücke, Peters, 4.-6. r.
(12 lehkých klavírních skladeb)

- J. Haydn: Kleine Tänze für die Jugend, 4.-6. r. (Malé tance pro mládež)
- W.A. Mozart: Sonatina C-dur
- Mladý Mozart pro mladých klaviristův (Macudský) 2.-5. r.
- G.Ph. Telemann: Klavírní knížka 4.-6. r.
- J.Kf. Váňhal: Snadné sonatiny (Millerová), 2.-4. r.
Ze sonatin, Ed. LŠU 4.-5. r.
- České sonatiny (Emingerová), Supraphon, 4.-7. r.
- Čeští mistři 18. stol.
- Drobné skladby 17. a 18. stol., Ed. LŠU, 2.-4. r.
- Klasikové a jejich současníci I.- 2.-4. r., II. 4.-6. r.
- Kutnohorská knížka
- Snadné klav. skladby 17. a 18. stol. (Serauer, Křížková)
- Staré tance 16. - 18. stol. pro klavír (D. Šetková)
- Staří mistři dětem, Ed. LŠU, 3.-4. r.
- Dawne tance i melodie I., II., PWM, 4.-7. r.
- Sonatiny a ronda I. (V. Kurz), Supraphon, 4.-6. r.
- P.I. Čajkovskij: Album pro mládež, op. 39, 3.-6. r.
- A. Dvořák: Dvě perličky, 4.-5. r.
- R. Schumann: Album pro mládež, op. 68, 3.-7. r.
- G. Reinecke, op. 136: Šest sonatin pro klavír
- V. Blažek: Čtyři instrukt. skladbičky, Panton, 4.-6. r.
- M. Dlouhý: Ptám se, ptám se, pempeliško, 3.-4. r.
- P. Eben: Svět mladých, Supraphon, 3.-5. r.
- Č. Gregor: Vyhrávanky, Supraphon, 4.-7. r.
- J. Hanuš: Vteřiny v přírodě, op. 18, 3.-5. r.
- I. Hurník: Motivy z dětství, Supraphon, 4.-5. r.
- K. Janeček: Chlebové figurky, 4.-5. r.
- C. Kohoutek: Loutkové scény, Supraphon, 4.-5. r.
- J. Matys: Obrázky ze zimy
Obrázky z prázdnin, SHV, 4.-5. r.
- O. Máchá: Hudební vlastivěda, Panton, 3.-4. r.
- S. Majkapar: Miniatury, op. 33, 2.-5. r.
Biriulky, op. 28, PWM
Klavírní skladby, Supraphon, 4.-6. r.
- J. Pauer: Hrajeme si pro radost, 2.-4. r.
Na šťastnou cestu
- K. Reiner: Sedm skladeb pro děti, Supraphon, 4.-5. r.

- L. Sluka: Hry a sny, Supraphon, 3.-4. r.
A. Saraauer: Z kraje rybníků 4.-6. r.
 Z mladých let
B. Holoubek: Dětské hry a radosti, 4.-7. r.
D. Kardoš: Klavírní skladby pro mládež, op. 27, 4.-5. r.
 Bagately 4.-7. r.
M. Moyzes: Naše mládeži
B. Bartón: Mikrokosmos II. 2.-4. r., III. 3.-5. r., EMB
 Deset lehkých klavírních skladeb
 Dětem IV., 4.-7. r.
A. Casella: 11 dětských skladeb (výběr)
H. Eisler: Klavierstücke für Kinder (Litolff) 4.-5. r. (klav.
 skladby pro děti)
J. Garcia: Rytmičké hlavolamy, PWM, 3.-4. r.
A. Chačaturjan: op. 21, Album pro mládež (Dětské alb. pro kla-
 vír) 4.-6. r.
Z. Kodály: Dětské tance EMB, 4.-6. r.
D. Kabalevskij: Lehké variace, op. 51, 3.-4. r.
 Smutná událost, Toccata, Ed. LŠU
 30 dětských skladeb pro klavír, op. 27
 Valčík - Klauní, Ed. LŠU, 4.-5. r.
 Album pro mládež, Supraphon, 4.-7. r.
P. Kádoss: Dvanáct malých dětských skladeb, EMB
W. Lutoslawski: Folk Melodies for Piano (Lidové melodie pro
 klavír)
S. Prokofjev: Pohádka, Pochod, Ed. LŠU, 4.-5. r.

Album pro mládež IV. (Lackner), 3.-6. r.
Album pro mládež (M. Strausz), 3.-6. r.
Maďarští skladatelé dětem, Ed. LŠU, 4.-5. r.
Prednesová abeceda (Macudzinski), SVKL, 4.-7. r.

Čtyřruční skladby

- K. Bendl: Z dětského světa, SNKLHU, 2.-3. r.
M. Dlouhý: Skladbičky pro všední den
Z. Fibich: Skladbičky a cvičení, 2.-6. r.
 Zlatý věk, Supraphon, 3.-6. r.
M. Iglo: Sedm dvojpísni v odlišných taktech, Panton, 3.-6. r.
M. Kopelent: Zkratky

- J. Křiška: Ukolébavky
J. Letňan: Naše zábavky, 3.-5. r.
Kl. Slavický: Triste, Kozlíčková polka, Ed. LŠU, 4.-6. r.
S. Vorlová: Veselé intervaly, 4.-6. r.
J. Zimmer: Dva ja pri klavíri, Opus, 3.-4. r.
A.S. Arenskij: Šest dětských skladeb, op. 34, 4.-5. r.
L. van Beethoven: Tánze, 4.-7. r.
A. Diabelli: Radosti mládí
 Sonatiny (výběr)
 Sonáta op. 73.
J. Garcsia: Hrajeme čtyřručně, 2.-4. r.
Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová,
 Müllerová, Fišerová)

Ze školní rok nastuduje žák 5-7 skladeb různého charakteru, z toho 2 polyfonní a 2 klasické, 3-4 skladby čtyřruční, komorní nebo lehčí doprovody a 2-3 snadnější skladby nastuduje samostatně.

Materiál pro hru z listu

- M. Iglo: 200 osmitaktových cvičení pro nejmenší klavíristy
E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry.
Elementární klavírní školy, lidové písně v jednoduché úpravě, přednesové skladby na úrovni 1.-2. ročníku.

Materiál pro rozvíjení hudební představivosti

- Z. Průšová, Z. Janžurová: S písničkou u klavíru
J. Luciuk: Improvizácia dziccioce na fortepiano, PWM

Postupová skouška

1 stupnice dur i moll oběma rukama dohromady v rychlejším tempu v p a mf.

Akordy k hrané stupnici.

1 delší nebo 2 kratší etudy.

3 přednesové skladby odlišného charakteru, z nichž 1 polyfonní a 1 klasická.

Žák prokáže pohotovost hry z listu na jednoduché skladbě na úrovni 1. ročníku.

5. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Upevňovat a kultivovat získané pianistické návyky a dovednosti, prohlubovat citlivost sluchu i schopnost soustředit se. U schopnějších žáků dále rozvíjet technickou zručnost. Zjemňovat smysl žáka pro krásu klavírního tónu a hudební fráze a v polyfonní hře pro plastický nástup a vedení jednotlivých hlasů. Vhodným výběrem skladeb sólových, čtyřručních, komorních i snadných doprovodů rozšiřovat hudební obzor žáka o systematické poznávání různých hudebních žánrů a všech stylových období. Přiměřeně zvyšovat nároky na vystižení nálady a charakteru interpretované skladby. Na skladbách úměrných žakově hudební a technické vyspělosti seznámit jej s většími hudebními formami (sonatina, rondo, variace). Využívat přirozené potřeby dětí tohoto věku po sdružování a sebeuplatnění systematickým zařazováním žáků do souboru různého obsazení a zadáváním splnitelných úkolů pěstovat jejich sebedůvěru a radost z drobných úspěchů při společenském uplatnění výsledků jejich práce. Vést žáka k pohotovosti a podněcovat jej k samostatnému studiu krátkých skladeb. Pěstování hudební představitivosti při studiu skladeb i při improvizaci doprovodů k písním stále více spojovat s uvědomělým využíváním získaných teoretických vědomostí.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Podle potřeby opakovat a zdokonalovat dosud probrané technické a výrazové prvky v náročnějších variantách. Průpravná cvičení slouží pouze jako prostředek k získání praktických dovedností, ve kterých je těžiště práce.
- Důslednější rozvíjení stylotvorných prvků studovaných skladeb. Rozvíjení vyrovnanosti pasážové techniky v rychlejších tempech.
- Soustředěný (nikoli mechanický) průcvik v úhozových, rytmických a dynamických variantách.
- Rozšíření nácvičku melodických ozdob o trylek a glisendo.
- Příprava ke hře oktáv.
- Samostatná pedalizace vybraných skladeb s využitím důsledně

sluchové sebekontroly.

- Návuk stupnic v rovném a kombinovaném pohybu tak, aby žák dosahoval vyrovnané hry v rychlejších tempech přiměřených jeho schopnostem.

K tomu účelu jsou vhodné zejména stupnice s analogickým prstokladem (první prstokladová skupina), na kterých žák získává zručnost potřebnou pro hru pasáží, vyskytujících se v hraných skladbách a koordinaci obou rukou při hře v rychlejších tempech.

- Návuk chromatické stupnice oběma rukama dohromady v protipohybu v rychlejším tempu.

- Čtyřhlasý akord a obraty rozložené každou rukou zvlášť (u malé ruky D7).

- Velký rozklad kvintakordu (bez obrátů) každou rukou zvlášť.

- Hra s listu: poznávání nových skladeb různých žánrů nejméně na úrovni 2. ročníku.

- Improvizace doprovodu k písním. Podle schopností žáka složitější ostináté, vyvážené zaměstnání obou rukou, možnost tvoření druhého hlasu a samostatného protihlasu.

Hudební materiál

Stupnice a akordy od bílých kláves dur a moll, chromatická stupnice od d, gis.

Technická cvičení

- Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a úhozová cvičení
- B. Bartók: Mikrokosmos 5. seš.
- E. Gněsina: Přípravná cvičení
- J. Pišna: Přípravná cvičení

Etudy

- Album etud IV. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)
- J. Zimmer, op. 59: Etudy pro mladých pianistů
- H. Bertini, op. 100: 25 lehkých etud
- K. Černý, op. 261: 125 pasážových cvičení
- A. Čadek, op. 8: Deset miniatur ve formě etud
- B. Godard, op. 149: Dětské etudy

- A. Loeschhorn, op. 66: Study
H. Lemoine, op. 37: Dětské etudy
Etudy pro 5. r. Dětských hudebních škol (Chrestomatija ped.
rep. red. Kopčevskij, Moskva)

Školní rok nastuduje žák nejméně 4-6 etud.

Přednesové skladby

- J.S. Bach: Malá preludia a fugety, 5.-7. r.
Knížka pro A.M. Bachovou, 3.-5. r.
M. Clementi: Šest sonatin, op. 36.
J.L. Lusik: Sonatiny op. 20 (Kundera), 5.-7. r.
F.X. Dušek: Sonatiny (Supraphon)
G.F. Händel: Leichte Tänze und Stücke (Lehké tance a skladby)
4.-6. r.
Zwölf leichte Klavierstücke (12 lehkých Klavír.
skladeb)
J. Haydn: Das neue Klavierbüchlein, 5.-6. r. (Nová klav. knížka)
Šest slavných menuetů, 5.-6. r.
L. Mozart: Klavierstücke aus dem Notenbuch für Wolfgang, 5.-7.r.
(Klavírní skladby z knížky pro Wolfganga)
J. Pachelbel: Pjesi, Moskva, 5.-7. r. (Skladby)
H. Purcell: Ausgewählte Stücke für Klavier, 5.-II (Vybr. sklad-
by pro klavír)
J.Ph. Rameau: Ausgewählte Stücke für Klavier, 5.-7. r.
D. Scarlatti: Das Klavierbüchlein 5.-7. r. (Klavír. knížka)
J.Kř. Vaňhal: Ze sonatin, Ed. LŠU, 4.-5. r.
České sonatiny (Smingerova), 4.-7. r.
České sonatiny (Kredba), 5.-7. r.
Čeští mistři 18. stol., BRV, 4.-7. r.
Klasikové (Políyka), 5.-7. r.
Klasikové a jejich současníci (Sarsuer, Křížková) II. 4.-6. r.
Knížka polyfonní hry (Křížková, Vlková) II.
Snadné skladby 17. a 18. stol. (Sarsuer, Křížková)
Staré tance 16. až 18. stol. pro klavír (Šetková)
Staří mistři dětem, Ed. LŠU
Alte Meister (Staří mistři)
Das kleine Klavierbuch des Zeitalters J.S. Bach, 5.-7. r.
(Klavírní kniha z doby J.S. Bacha)

Dawne tance i melodie, FWM, 4.-7. r. (Staré tance a melodie)
Meister für die Jugend, Peters, 5.-7. r. (Mistři mládeži)

Z. Fibich: Dětem (Koubková), 5.-6. r.

Album II. (Kurzová), Orbis, 5.-7. r.

E.H. Grieg: Lyrické kusy, op. 12 I., 5.-7. r.

Norwegische Tänze, 5.-6. r. (Norské tance)

F. Schubert: Valčíky, Ed. LŠU

R. Schumann: Album pro mládež, op. 68, 3.-7. r.

K.M. Weber: 20 leichte Tänze für Klavier (Dvacet lehkých tan-
ců pro klavír)

Sechs Ecossaisen (Šest skotských tanců)

P. Eben: Svět mladých (Hurník), SHV, 3.-5. r.

Č. Gregor: Musikantský popelec (Supraphon) 5.-7. r.

Vyhrávanky, Supraphon, 4.-7. r.

Variace na veselou písničku, Supraphon, 5.-6. r.

J. Hanuš: Vteřiny v přírodě, op. 18, (Doležalová) SNKLHU, 3.-5.r.

I. Hurník: Motivy z dětství, Supraphon, 4.-5. r.

Džezík, Supraphon, 5.-6. r.

M. Iglo: Abeceda 5.-6. r.

V. Kaprál: Lyrika 5.-7. r.

G. Kohoutek: Loutkové scény, Supraphon, 4.-5. r.

J. Pauer: Hrajeme si pro radost, SNKLHU, 2.-5. r.

J. Řídký: Rytmus a melodie, op. 23, SNKLHU, 5.-6. r.

A. Sarauer: Poetické variace, 5.-6. r.

L. Sluka: Jaro a mládí, Doležalová, 5.-7. r.

J. Stanislav: Malá klavírní suite pro mládež, op. 43, 5.-6. r.

V. Štědrůň: Pět prostých skladbiček pro mládež, Supraphon,
5.-6. r.

L. Holoubek: Dětské hry, SHV, 4.-7. r.

V sadě u Dunaje

D. Kardoš: Bagately, op. 18, SHV, 4.-7. r.

Klavírní skladby pro mládež, op. 27, 4.r.-II.c.

E. Křižan: Dedinské obrázky

E. Suchoň: Keď sa vlci zišli, SVKL, 5.-6. r.

M. Vilec: Sonatina A-dur, 6.-7. r.

B. Bartók: Dětem I.-IV., 3.-7. r.

Mikrokosmos I.-IV. EMB, 2.-6. r.

Album pro mládež (Dostal), Supraphon

Deset lehkých klavírních skladeb

- A. Casella: 11 dětských skladeb, 4.-7. r.
H. Eisler: Sieben Klavierstücke, op. 32, 4.-5. r. (Sedm klavír.
skladeb)
A. Chačaturjan: Album pro mládež, op. 21, 4.-6. r.
D. Kabalevskij: Album pro mládež, Supraphon, 4.-7. r.
P. Kadosa: 12 kis zongoradarab gyermekeknek, EMB (12 malých
dětských skladeb)
Z. Kodály: Gyermekek tancok, EMB, 4.-6. r. (Dětské tance)
W. Lutoslawský: Trzy utwory dla młodzieży, PWM, 5.-6. r., (Tři
skladby pro mládež)
Folk Melodies for Piano, PWM, 4.-7. r. (lidov-
vé melodie pro klavír)
S. Majkpar: Klavírní skladby, Supraphon, 4.-6. r.
Pět skladeb, Ed. LŠU, 5.-6. r.
S. Prokofjev: Dětská hudba, op. 65, 5.-7. r.

Album pro mládež, III. (M. Strauss) SHV, 3.-6. r.

Maďarští skladatelé dětem, Ed. LŠU, 4.-5. r.

Nová česká a slovenská klavírní tvorba I.

Skladatelé dětem (Dolinský), SNKLHU

Tance a pochody, Sovět. skladatelé dětem, Supraphon

Sovremennaja fortepian. muzika dla detej (Kopčevskij) (Soudo-
bá klav. hudba pro děti)

Čtyřruční skladby

- M. Dlouhý: Skladbičky pro všední den, 4.-6. r.
Z. Fibich: Zlatý věk, 3.-6. r.
F. Fiala: Cirkusové kousky
V. Herle: Tři skladby (Paříková), Supraphon, 5.-6. r.
M. Iglo: 7 dvojpísni v odlišných taktech, Panton, 3.-6. r.
M. Kabeláč: Malá suite pro čtyři ruce, op. 42, SHV, 5.-7. r.
M. Kopelent: Zkratky, Supraphon, 4.-7. r.
J. Letňan: Naše zábavky, 3.-5. r.
J. Snižková: Start
M. Vilec, Z břehov Dunaja, SHV, 5.-7. r.
Rozhovory pri klavíri, Panton, 3.-7. r.
S. Vorlová: Veselé intervaly, 4.-6. r.
A. Arenskij: Šest dětských skladeb, op. 34, 4.-5. r.
Día fortepiano v četyre ruki, op. 65 (Pro klavír
na čtyři ruce)

L. van Beethoven: Tance, Peters, 4.-7. r. (Tance)
Originalkompositionen, 5.-7.r.

A.P. Borodin: Polka 5.-6. r.

A. Diabelli: Sonatiny (výběr)
Sonáty (výběr)

A. Grečaninov: Sarebada, Gavotta

F. Kuhlau: Sonatiny, op. 44 - Universal, 5.r.-II.c.

W.A. Mozart: Sonatiny (Herrmann), Peters, 5.-6. r.

F. Schubert: Pochody (výběr)

Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová,
Fišerová, Müllerová)

Desať skladeb pre štvorročnú hru na klavíri (Macudzinski)

Ansamblí dla fortepiano v četyre ruki, Muzyka, 5.r.-II.c.

Meister für die Jugend, Peters, 5.-7. r.

Za školní rok nestuduje žák nejméně 2-3 polyfonní skladby,
1 skladbu rozsáhlejší formy (sonatina, rondo, variace) 4-5
kratších skladeb různého charakteru a stylu) z toho 2 z obdo-
bí romantismu), 2-3 skladby čtyřruční, komorní nebo doprovody
a 2 jednodušší skladby nastuduje samostatně.

Materiál ke hře z listu

E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry.
Elementární klavírní školy a jednoduché úpravy lidových písní
a tanců.

Snadné přednesové skladby na úrovni 2. a 3. ročníku.

Materiál pro rozvíjení hudební představivosti

Z. Průšová, Z. Janžurová: 8 písničkou u klavíru.

Postupová zkouška

1 stupnice dur i moll kombinovaným pohybem, akord k hrané
stupnici

1 skladba z období baroka nebo klasicismu

1 skladba z období romantismu

Žák prokáže pohotovost hry z listu nebo předvede ukázkou čtyř-
ruční hry popřípadě improvizovaného doprovodu k písni.

Výchovně vzdělávací cíl

Dosáhnout u žáka takové technické a hudební vyspělosti, aby při spontánním muzicírování uměl realizovat své hudební představy na přiměřeně volených skladbách. Zdokonalovat schopnost žáka pro plastičnost a přehlednost polyfonní hry a vést jej k pochopení a citlivému prožívání harmonické struktury hraných skladeb. Postupně učit žáka rozlišovat hlavní zásady interpretace skladeb různých žánrů a stylů při hře sólové, komorní i doprovodech. Vést žáka k samostatnému studiu a podněcovat jeho zvědavost po poznávání hudební literatury. Systematicky zapojovat žáky do komorní popřípadě souborové hry a přidělovat jim snadné doprovody. Respektovat zájmy žáka i v oblasti zábavné a taneční hudby a kultivovat jeho vkus i v těchto žánrech. Umožnit mu uplatnit tento zájem případně i při improvizovaných doprovodech.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Zdokonalování smyslu žáka pro uvědomělé tvoření tónu v různých dynamických a barevných odstínech na základě předběžné sluchové představy, jejího adekvátního pohybového ztvárnění a následné sluchové kontroly.
- Prohlubování rytmického citění (polyrytmika - 2:3, případně 3:4) a smyslu pro určení tempa podle charakteru skladeb.
- Využívání rozboru skladeb ke zdokonalení logické paměti a schopnosti slyšet hudbu vnitřním sluchem, určování klíčových míst hraných skladeb a jim odpovídající správné dynamiky a agogiky na základě různých vazeb akordických spojů, zajímavých přechodů a modulací.
- Zdokonalování náročnější pasážové techniky na větších plochách.

Pokračování ve studiu oktávové techniky.

Hra durových a stejnojmenných mollových stupnic v kombinovaném pohybu, některé stupnice 2:3 notám v protipohybu, chromatické stupnice v rovném pohybu.

Čtyřhlasý kvintakord (popřípadě dominantní nebo zmenšený septakord) s obraty tenuto, staccato a rozloženě.

- Velký rozklad tonického kvintakordu s obraty každou rukou zvlášť.
- Zdokonalování hry z listu na vybraných 2 a 4ručních skladbách na úrovni 2.-3. ročníku.
- Improvizace doprovodů k písním podle zájmů a schopností žáka. Při zájmu o taneční píseň, šansony apod. využít zkušenosti z doprovodů k lidovým písním, popř. hrát podle akordických značek.
- Vhodné využití ukázek nahrávek vynikajících interpretací klavírních skladeb.

Hudební materiál

Stupnice a akordy

Durové a mollové stupnice a akordy (výběr podle individuálních potřeb a možností žáka).

Chromatická stupnice.

Technická cvičení

- Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a úhozová cvičení
- E. Gněsina: Přípravná cvičení
- B. Bartók: Mikrokosmos
- J. Piěna: Malá cvičení

Etudy

- Album etud V. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)
- M. Dvořák: Džesové klavírní etudy
- J. Zimmer, op. 59: Etudy pro mladých klavíristov
- H. Bertini:, op. 29 a 32: Etudy
- K. Černý, op. 261: 125 pasážových cvičení
op. 849: Průprava sběhlosti
- S. Heller: 40 klavírních etud (op. 45, 46, 47)
- A. Loeschhorn, op. 66: Etudy
- Etudy pro 6.r. Dětských hudebních škol (Kopčevskij, Moskva)

Za školní rok nastuduje žák nejméně 4-5 etud.

Přednesové skladby

- J.S. Bach: Malá preludia a fugety, 5.-7. r.

- W.F. Bach: 12 polonezův na fortepian, PWM, 6.r.-II.st.
(12 polonéz pro klavír)
- L. van Beethoven: Ecossaises (Skotské tance)
Bagately, op. 33, 119, 126 (výběr)
Sonatiny
- D. Cimarosa: Sonáty (výběr)
- F. Couperin: Zwölf Klavierstücke, EMB, 6.r.-II.st.
- J.L. Dusík: Sonatiny, op. 20, 5.-7. r.
Sonáta, op. 22 s doprov. houslí a vella, Ed. LŠU,
6.-7. r.
- F.X. Dušek: Šest sonatin (Sýkora), Supraphon, 5.-7. r.
- G.F. Händel: Ciacona, Ed. LŠU
- J. Haydn: 12 kleine Stücke (12 malých kusů)
Variační rondo, Pastorální sonatina (Uxová, Vlková),
Ed. LŠU
- W.A. Mozart: Sonatina C-dur, Ed. LŠU, 6.-7. r.
Šest sonatin, Supraphon, 6.-7. r.
- H. Purcell: Ausgewählte Stücke für Klavier, 5.r.-II.st. (Vybra-
né skladby pro klavír)
- J.Ph. Rameau: Ausgewählte Stücke für Klavier, 5.-7. r.
- D. Scarlatti: Das Klavierbüchlein, 5.-7. r. (Klavírní knížka)
- J.A. Štěpán: Menuety, SHV, 6.r.-II.st.
- Altenglische Klaviermusik, PWM, 6.r.-II.st. (Stará angl. hudba
pro klavír)
- Alte Meister der Klaviermusik (Herrmann), Peters, 6.r.-II.st.
(Klavír starých mistrů)
- České sonatiny (Emingerová), Supraphon, 4.-7. r.
- České variace 18. stol. (Šetková), Supraphon, 6.-7. r.
- Čeští klasikové I., II. (Sýkora), SNKLHU
- Čeští mistři 18. stol., SHV, 4.-7. r.
- Klasikové (Polívka), 5.-7. r.
- Klasikové a jejich současníci (Serauer, Křížková), 4.-6. r.
- Klavírní skladby starého Španělska a Portugalska (Sýkora) -
Musica viva historica - 6.r.-II.st.
- Skladby francouzských skladatelů 17. a 18. stol., Muzyka
- Snadné skladby 17. a 18. stol. (Serauer, Křížková)
- Starí italští mistři, Supraphon, 6.-7. r.
- Das kleine Klavierbuch des Zeitalters J.S. Bach, 5.-7. r.
(Klavírní kniha z doby J.S. Bacha)

- Dawne tance i melodie, PWM, 4.-7. r. (Staré tance a melodie)
Der Kreis um Telemann, Peters, 6.-7. r. (Z doby G.Ph. Telemanna)
Polifoničeskije pjesi (Koptěvskij), 6.r.-II.st.
Sonatiny a ronda I. (Kurz), Supraphon, 6.-7. r.
Klavírní sonáty (Macudzinski), 6.r.-II.c.
- Z. Fibich: Album II. (Kurzová), 5.-6. r.
Rondina F. G
Tři skladby, Ed. LŠU, 6.-7. r.
Lístky do památníku, op. 2
Nálady, dojmy a upomínky (výběr)
- P.I. Čajkovskij: Album pro mládež, op. 39, SHV, 3.-6. r.
N.W. Gade: Akvarely, op. 13, 6.-7. r.
E.H. Grieg: Lyrické skladby, op. 30, I.II., 5.-7. r.
F. Schubert: Valčíky, Ed. LŠU
Album pro mládež, op. 68, 3.-7. r.
R. Schumann: op. 124, Lístky do památníku
Světová klavírní hudba I. (A. Fišerová), Supraphon
- J.B. Foerster: Skladby pro mého synáčka, 6.-7. r.
Malé album pro mládež (Pfeifer), Supraphon, 6.
a 7. r.
- Č. Gregor: Variace na veselou písničku, Supraphon, 5.-6. r.
M. Hlaváč: Poetické etudy I., 6.-7. r.
I. Hurník: Džezík, Supraphon, 5.-6. r.
M. Iglo: Abeceda, Panton, 5.-6. r.
V. Kaprál: Lyrika 5.-7. r.
M. Kopelent: Prelidium a tanec, Ed. LŠU, 6.-7. r.
B. Martinů: Jaro v zahradě, Supraphon, 6.-7. r.
Bajky, SHV, 6.-7. r.
Drobné klavírní skladby, Panton, 6.r.-II.st.
Loutky I., II., III., SNKL, 6.-7. r.
- V. Novák: Mládí I., op. 35, 6.-7.r.
J. Pauer: Begetely, Supraphon, 6.-7. r.
A. Sareuer: Malá klavírní suite
Kl. Slevický: Klavír a mládí, 6.-7. r.
L. Sluka: Jaro a mládí, Panton, 5.-7. r.
J. Stanislav: Do nových časů (sonatiny), Panton, 6.-7. r.
V. Štědrň: Pět pestrých skladbiček pro mládež, Supraphon,
5.-6. r.

- J. Vřešťál: Památník, Panton, 6.-7. r.
Tři etudy, Ed. LŠU
- J. Cikker: Čo mi deti rozpravali, SNKL, 6.-7. r.
- I. Dibak: Malá suita pre klavír, op. 20
Druhá klavírna suita, op. 4
- J. Hatrik: Prečo mama?, Panton, 6.-7. r.
Melancholická suita, SHV, 6.-7. r.
Malá suita pre klavír
- D. Kardoš: Bagately (výběr), 4.-7. r.
Klavírní skladby pro mládež, op. 27
- M. Moyzes: Naším deťom
- R. Országh: 12 variácií na tému "Debrú noc", MB, 6.-7. r.
- M. Schneider-Trnavský: Pestrý rad skladiieb pre klavír, op. 85
- E. Suchoň: Keď sa vlci zišli, SVKL, 5.-6. r.
- M. Vilec: Sonatina in G, in A, Panton
- B. Bartók: Album pro mládež (Dostal), Supraphon, 5.-7. r.
24 zongoradarab gyemekeknek, EMB (24 dět. klav. skladeb)
Deset lehkých klavírních skladeb, EMB, 4.-7. r.
Album II., EMB, 6.r.-II.st.
- R. Glier: Album klavírních skladeb, Muzyka, 6.-7. r.
- A. Chačaturjan: Album pro mládež, op. 21, 4.-6. r.
- D. Kabalevskij: Album pro mládež, Supraphon, 4.-7. r.
- Z. Kodály: Dětské tance, EMB, 4.-6. r.
- W. Lutoslawski: Bukoliky, PWM, 6.r.-II.st.
Folk Melodies for Piano, PWM, 4.-6. r. (Lidové melodie pro klavír)
- S. Majkpar: Klavírní skladby, Supraphon, 4.-6. r.
Pět skladeb, Ed. LŠU, 5.-6. r.
- S. Prokofjev: Album klavírních skladeb, Moskva, 6.-7. r.
Dětská hudby, op. 65, 5.-7. r.
- D. Šostakovič: Tance panenek, 6.-7. r.
Tance a pochody, Sov. skladatelé dětem, Supraphon

Čtyřruční skladby

- M. Dlouhý: Skladbičky pro všední den, 4.-6. r.
- Z. Fibich: Zlatý věk, op. 2, 3.-6. r.
- V. Herle: Tři skladby, Supraphon, 5.-6. r.
- I. Hurník: Valčíky, 5.-6. r.

- M. Iglo: 7 dvojpísni v odlišných taktech, 3.-6. r.
L. Janáček: Národní tance na Moravě, Supraphon, 6.r.-II.st.
M. Kopelent: Zkratky, Supraphon, 4.-7. r.
Z. Šesták: Studentská knížka, 6.r.-II.st.
M. Vilec: Rozhovory při klavíru, Panton, 3.-7. r.
Z břehů Dunaje, SHV, 5.-7. r.
A. Arenskij: Dětská suita, op. 65
L. van Beethoven: Tánze, Peters, 4.-7. r. (Tance)
Originalkompositionen, 5.-7. r.
A. Diabelli: Sonatiny (výběr)
Sonáty (výběr)
F. Kuhlau: Sonatiny, Universal, 5.r.-II.st.
M. Moszkowski: Neue Spanische Tänze, op. 65, Peters, 6.r.-II.st.
Spanische Tänze, op. 12, Peters, 6.r.-II.st.
(Španělské tance)
W.A. Mozart: Sonatiny (Herrmann), Peters, 5.-6. r.
F. Schubert: Sämtliche Tänze, Peters, 6.r.-II.st. (Sebrané tance)
Originalkompositionen für vier Hände (Původní skladby pro čtyři ruce)
Pochody, Peters, 5.r.-II.st.
Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů (Kleinová, Fiešerová, Müllerová), 3.-7. r.
Z díla Leoše Janáčka I. II. (Kleinová, Reichl), Panton

Za školní rok nestuduje žák 2-3 polyfonní skladby, 1 skladbu větší formy nebo cyklickou skladbu, 4-5 kratších skladeb různého charakteru a stylu, 2-3 skladby čtyřruční nebo komorní nebo doprovodu a 2 skladby nestuduje samostatně.

Materiál ke hře z listu

E. Kleinová: Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry Jednoduché původní dvou- a čtyřruční skladby na úrovni 2. a 3. roč. Snadné dvou- a čtyřruční úpravy známých melodií.

Materiál k improvizovanému doprovodu

- Z. Průšová, Z. Janžurová: S písničkou u klavíru
V. Jázlová: Technická cvičení pro nácvik improvizovaného doprovodu k písním.

Postupová zkouška

- 1 stupnice dur a moll v kombinovaném pohybu a skord k hrané stupnici.
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu.
- 2 skladby odlišného charakteru, z toho 1 skladba autora 20. stol.

Žák prokáže pohotovost hry z listu nebo předvede ukázkou čtyřruční hry popř. improvizovaného doprovodu k písni.

7. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Upevnit pianistické dovednosti získané v průběhu studia tak, aby žák byl schopen zahrát si snadnější skladby sólové, hrát jednoduché klavírní party v souborech různého obsazení, lehčí doprovody, čtyřruční skladby a samostatně poznávat novou hudební literaturu. Zdokonalit žákovu schopnost zahrát známou melodii podle sluchu s vlastním doprovodem. Získané dovednosti slouží k tomu, aby žák mohl s úspěchem na ně navázat při studiu na II. stupni LŠU, na pedagogické škole apod., avšak žák má mít vytvořený takový vztah ke svému nástroji, aby cítil potřebu si zahrát i v případě, že už nebude mít možnost pokračovat v soustavném hudebním studiu.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vedení žáka k samostatnému rozboru skladeb, hudebně technických problémů a způsobů nácviu.

Podněcování a aktivizace zájmu žáka o hudbu systematickými návštěvami koncertů, poslechem gramofonových desek s nahrávkami vynikajících interpretů, besedami o hudbě a současném hudebním životě, četbou hudebních časopisů a knih o hudbě, zapojením do školních i veřejných kulturně politických akcí.

Opakování a zdokonalování dosud probřených technických a výrazových prvků klavírní hry, hra stupnic a skordů podle individuálních potřeb a možností žáka. Vedení žáka k praktickému uplatnění získaných dovedností při hře z listu, samostatném

nácviku nových skladeb, komorní hře, doprovodech a improvizací.

Hudební materiál

Durová a mollová stupnice a akordy (výběr podle individuálních potřeb a možností žáka).

Technická cvičení

Z. Böhmová, A. Grünfeldová: Technická a úhozová cvičení

K. Černý, op. 337: 40 denních cvičení

B. Bartók: Mikrokosmos

J. Piěna: Malá cvičení

Etudy

Album etud V. (E. Kleinová, A. Fišerová, E. Müllerová)

Etudy pro klavír (Elanová, Pappová), Opus, 1979, 7.-II.st.

M. Dvořák: Dězové klavírní etudy

K. Slavický: 12 malých etud

H. Bertini, op. 29 a 32: Etudy

K. Černý, op. 261: 125 pasážových cvičení

op. 821: 160 osmitaktových cvičení

op. 849: Příprava zručnosti

S. Heller: 40 etud, op. 45-47

Etudy pro 6. ročník Dětských hudebních škol (Kopčevskij, Moskva)

Za školní rok nastuduje žák nejméně 3 závažnější etudy.

Přednesové skladby

J.S. Bach: Malá preludia a fugety, 5.-7. r.

Dvojhlasé invence, 7.r.-II.st.

W.F. Bach: 12 polonéz pro klavír, PWM, 6.r.-II.st.

L. van Beethoven: Bagately, op. 33, 119, 126 (výběr)

Skotské tance

Šest variací na švýcarskou píseň

Šest lehkých variací G-dur

Sonatiny (výběr)

Sonáta g-moll, op. 49 čís. 2

- D. Cimarosa: Sonáty (výběr)
- F. Couperin: 12 kis zongeradarab, EMB, 6.r.-II.st. (12 klavír.
skladeb)
Ausgewählte Stücke für Klavier, 7.r.-II.st. (Vy-
brané skladby pro klavír)
Ženci, Ed. LŠU, 7.r.-II.st.
- J.L. Dusík: Sonáta pro klavír s doprov. houslí a vclle, Ed.
LŠU, 6.-7. r.
Sonatiny, op. 20, 5.-7. r.
- F.X. Dušek: Sonáta in G, Ed. LŠU
- G.F. Händel: Suita d-moll, g-moll
- J. Haydn: Variáční rondo, Pastorální sonatina, Ed. LŠU
Variace G.dur, Ed. LŠU
Téma s variacemi, Ed. LŠU
- W.A. Mozart: Ěst sonatin, Supraphon, 6.-7. r.
- H. Purcell: Ausgewählte Stücke für Klavier, PWM, 5.r.-II.st.
(Vybrané skladby pro klavír)
- J.Ph. Rameau: Ausgewählte Stücke für Klavier, 5.-7. r.
- D. Scarlatti: Das Klavierbüchlein, 5.-7. r. (Klavírní knížka)
Dvě klavírní sonáty, Ed. LŠU
- J.A. Štěpán: Menuety, SHV, 6.r.-II.st.
- J.Kř. Vaňhal: Adagio a fantasia - Ed. LŠU
- Altenglische Klaviermusik, PWM, 6.r.-II.st. (Stará angl. hudba
pro klavír)
- Alte Meister der Klaviermusik (Herrmann), Peters, 6.r.-II.st.
(Klavír starých mistrů)
- České sonatiny (Emingerová), Supraphon, 4.-7. r.
- České variace 18. stol. (Šetková), Supraphon, 6.-7. r.
- Čeští klasikové (Sýkora), SNKLHU
- Čeští mistři 18. stol., SHV, 4.-7. r.
- Klavírní skladby 17. a 18. stol. (Šetková), SNKLHU, 7.r.-II.st.
- Klavírní skladby starého Španělska a Portugalska (Sýkora), MVH,
6.r.-II.st.
- Skladby franc. skladatelů 17. a 18. stol., Muzyka
- Starí italští mistři (Böhmová, Grünfeldová), Supraphon, 6.-7.r.
- Hudebního pokladu valdštejského archívu (Rutová), MVH
- Sonatiny a rondo (Kurz), I., II., Supraphon, 6.r.-II.st.
- Klavírne sonáty (Madudzinski), SNKL, 6.r.-II.st.

- Z. Fibich: Tři skladby, Ed. LŠU, 6.-7. r.
Náklady, dojmy a upomínky (výběr)
- N.W. Gade: Akvarely, op. 19, 6.-7. r.
- E.H. Grieg: Lyrické skladby (výběr)
- F. Chopin: Album snazších skladeb (Fišerová)
- F. Mendelssohn-Bartholdy: Kinderstücke, 7.r.-II.st. (Dětské sklad.)
Písňe beze slov (výběr)
- F. Schubert: Valtíčky, Ed. LŠU
- R. Schumann, op. 124: Lístky do památníku, PWM, 6.r.-II.st.
Album pro mládež, op. 68, 3.-7. r.
Dětské scény, op. 15, 7.r.-II.st.
- A. Skrjabin: Tři preludia, Ed. LŠU, 7.r.-II.st.
- C.M. Weber: Andante s variacemi, Moskva
Album světových romantiků (Böhmová, Grünfeldová), Supraphon,
7.r.-II.st.
- L. Bárta: Osm skladeb pro mladé klavíristy, 7.r.-II.st.
- M. Dlouhý: Bagately pro klavír, op. 18, Ed. LŠU, 6.-7. r.
- J.B. Foerster: Malé album pro mládež, Supraphon, 6.-7. r.
- M. Hlaváč: Poetické study I., II., Supraphon
- V. Kaprál: Lyrika, 5.-7. r.
- M. Kopelent: Preludium a tanec, Ed. LŠU, 6.-7. r.
- O. Korte: Exkurse, cyklus klav. skladeb pro mládež, 7.r.-II.st.
- B. Martinů: Jaro v zahradě, Supraphon, 6.-7. r.
Bajky, Supraphon, 6.r.-II.st.
Loutky I.-II., SEV, 6.-7. r.
Klavírní skladby, Panton, 6.-7. r.
Vánoce, Supraphon, 7.r.-II.st.
- J. Matys: Malé preludia, Supraphon, 7.r.-II.st.
- V. Novák: Mládí, op. 55, I., 6.-7. r.
- J. Pauer: Bagately, Supraphon, 6.-7. r.
- Kl. Slavický: Klavír a mládí, Panton, 6.-7. r.
- L. Sluka: Jaro a mládí, Panton, 5.-7. r.
- J. Stanislav: Do nových časů (sonatina), Panton, 6.-7. r.
- J. Věštlál: Památník (Doležalová), Panton, 6.-7. r.
Paleta (výběr), 7.r.-II.st.
- J. Gikker: Čo mi deti rozprávali, SNKL, 6.-7. r.
- I. Dibak: Druhá klavírní suite, op. 4, 6.-7. r.
- J. Hatrlik: Prečo mama? Panton, 6.-7. r.

- D. Kardoš: Bagately, op. 10, SHV
Klavírní skladby pro mládež, op. 27
- A. Očenáš: Na pódium, Opus, 7.r.-II.st.
Obrázky z bájí, SHV, 7.r.-II.st.
- R. Országh: 12 variací na tému "Dobrá noc", MS, 6.-7. r.
- M. Schneider-Trnavský: Slovenská sonatina, op. 75, 7.r.-II.st.
- E. Suchoň: Preletěl sokol, 7.r.-II.st.
- M. Vilec: Sonatina A dur, Supraphon
- I. Zeljenke: Bagately, 7.r.-II.st.
- B. Bartók: Dětem IV. (výběr)
- C. Debussy: Černoušek, Taneček panenky, Ed. LŠU
- A. Chačaturjan: Sonatina C-dur
Dětské album, op. 21
- D. Kabalevskij: Album pro mládež, Supraphon, 4.-7. r.
Sonatina C dur
- S. Prokofjev: Dětská hudba, op. 65
Pohádky staré babičky
- T. Szeligowski: Sonatina, Ed. LŠU
- D. Šostakovič: Klavírní skladby (Sov. skladatelé dětem), 7.r.
II.st.

Drobnosti majstrov (Brezová), Opus
Mistři 20. stol. mládeži (Dostal, Vlková), 6.-7.r., Supraphon
Nová česká a slovenská hudba, Panton, 5.-7. r.
Přednesová abeceda (Macudzinski), 4.-7. r.
Z české klavírní palety (Böhmová, Grünfeldová), Supraphon

Čtyřruční skladby

- A. Dvořák: Skotské tance, Ed. LŠU
Valčíky, op. 54, 7.r.-II.st.
- Z. Fibich: Sonáta B-dur, op. 28, 7.r.-II.st.
- I. Hurník: Škola čtyřruční hry, 7.r.-II.st.
- L. Janáček: Národní tance na Morevě, Supraphon, 6.r.-II.st.
- K. Slavický: Suita pro klavír na čtyři ruce, Panton, 7.r.-II.st.
- Z. Šesták: Studentská knížka, Panton, 6.r.-II.st.
- M. Vilec: Rozhovory při klavíru, Panton, 3.-7. r.
Z brehov Dunajs, SHV, 5.-7. r.
- J.Ch. Bach: Duet
- L. van Beethoven: Tance, Peters, 4.-7.r. (tance)

Originalkompositionen, 5.-7. r.

- J. Brahms: Valčíky, 7.r.-II.st.
M. Clementi: Sonáta Es-dur (8. 1)
F. Kuhlau: Sonatiny, op. 44, Universal, 5.r.-II.st.
M. Moszkowski: Spanische Tänze, op. 12, 6.r.-II.st. (Španělské tance)
S. Prokofjev: Sceny i tance iz baleta Romeo i Džuljeta, op. 75, 7.r.-II.st. (Scény a tance z baletu Romeo a Julie)
F. Schubert: Tänze (Ulrich), Peters, 7.r.-II.st.
Original-Kompositionen, Peters, 6.r.-II.st.

R. Schumann: Kinderbaal (Dětský ples)

Album čtyřruč. skladeb starých českých mistrů (Kleinová, Müllerová, Fišerová), 3.-7. r.

Z díla Leoše Janáčka I., II. (Kleinová, Reichl), Fanton
Desať skladeb pro štvorroč. hru na klavíri (Macudzinski),
5.-7. r.

Ze školní rok nastuduje žák nejméně 2-3 polyfonní skladby, 1 skladbu cyklickou nebo 2 skladby větší formy, 3 kratší skladby různého stylu a charakteru, 2 skladby čtyřruční nebo komorní nebo doprovod. Někteřou z těchto skladeb nastuduje žák samostatně.

Materiál pro hru z listu

Jednoduché původní i upravené skladby pro 2-4 ruce, snadné doprovody.

Materiál k improvizovanému doprovodu

Z. Prášková, Z. Janžurová: 8 písniček u klavíru

V. Jůzlová: Technická cvičení pro nácvik improvizovaného doprovodu

Závěrečná zkouška

Studium 1. stupně LŠU ukončí žák závěrečnou zkouškou, při níž přednese v libovolném výběru skladby odpovídající náročnosti a trvání z oblasti hry sólové, čtyřruční nebo komorní. Nejlepší výkony se zařadí na veřejný absolventský koncert.

Metodické poznámky k vyučování hře na klavír
pro instrumentalisty a zpěváky

Hra na klavír je nezbytnou součástí přípravy k profesionálnímu studiu pro všechny instrumentalisty a zpěváky. Je rovněž součástí učebních plánů pěvecké výchovy (zde může být nahrazena též hrou na jiný, nejlépe akordický nástroj). Hra na klavír napomáhá rozvoji hudebnosti zejména harmonického citění žáka. Slouží snadnější orientaci v klavírních partech a klavírních výtazích a poznávání hudební literatury. V průběhu studia má žák získat takové technické dovednosti a pohotovost ve čtení z listu, aby byl schopen samostatně zahrát jednoduché klavírní party a získat správnou představu o tempu, rytmu, charakteru a stylu studované skladby nebo písně. Hudební představitel žaka je od počátku rozvíjena hrou jednoduchých melodií podle sluchu a pokusy o vystižení latentní harmonie formou improvizace elementárního harmonického doprovodu.

Minimálními požadavky je získat elementární správné návyky při hře portamenta, legáta a staccata, hře dvojhmatů, stupnic a akordů. Žák má získat pohotovou orientaci při hře na bílých a černých klávesách a dovést ji spojevat se čtením notového zápisu na dvou notových osnovách při zachování intonační čistoty, rytmu, artikulace a dynamiky. Má být schopen zahrát z listu skladbu jednoduché struktury a hrát podle sluchu jednoduchou píseň v C-E dur s improvizovaným doprovodem TSD. Po zvládnutí elementárních pianistických návyků jsou vedle nezbytných technických cvičení a instruktivních skladeb předmětem studia zejména technicky dostupné klavírní party skladeb pro příslušný nástroj nebo zpěv. Žáci, kteří již dříve hráli na klavír, pokračují ve studiu materiálu odpovídajícího dosaženému stupni předběžné přípravy, přičemž těžiště studia není v detailním zpracovávání klavírních skladeb jako u studia hlavního předmětu, ale získání co největší zručnosti a pohotovosti při zachování kultivovanosti hudebního projevu.

Učební osnovy hry na klavír pro děti předškolního a raně školního věku

Charakteristika pojetí předmětu

Hudební výchova je nezastupitelnou složkou harmonického rozvoje osobnosti, jejíž základy se utvářejí v raném věku dítěte. K intenzivní hudební výchově je možné využít předškolního věku, ve kterém se projevuje zvědavost, touha po hudebních činnostech a kdy jsou k instrumentální hře vytvářeny základní předpoklady fyziologické a psychické. Hra na hudební nástroj vytváří specifické hudební představy a zážitky, které nelze získat jen zpěvem nebo poslechem. Instrumentální hra rozvíjí rychle hudební vnímání zvláště pak výškové, rytmické a tembrové složky hudebního sluchu.

Je ovšem třeba si uvědomit, že obsah výuky i metody používané pro děti sedmi a osmileté jsou nevhodné pro děti 4-6 leté. Učitelé by se proto měli seznámit s fyziologickými a psychologickými zvláštnostmi dětí předškolního věku a zvolit jim odpovídající formy práce a metodický postup.

Snažíme se, aby první setkání s klavírem bylo spojeno se zajímavými hruvými činnostmi a do her u klavíru vnášíme prvky líbezných dětských řečí - říkadla, písničky, taneční hry i obrázky. Děti mají navazovat příjemným způsobem kontakt s klávesami, živě a zajímavě hudebně pracovat. Klademe důraz na aktivní účast dítěte, vychováváme je k vynalézavosti, k objevování toho co sami již známe. Usilujeme o to, aby se děti nacházely stále ve stavu rytmického a harmonického života. Vyvarujeme se hudební výchovy příliš rozumové; děti mají nejdříve prožívat a pak poznávat. Chceme, aby nabyly rytmických sluchových a manuálních zkušeností dříve než pochopí užívané technické prvky. Stále máme na paměti, že jde o hudební výchovu více než jen o klavírní výuku a obráceně, že hra na hudební nástroj vytváří u dětí specifické hudební představy a zážitky, které nelze získat jen zpěvem nebo poslechem hudby.

Doporučená literatura pro učitele:

- O estetické výchově nejmenších, redigovala V. Mišurcová, SPN
E.A. Flerinová: Pedagogika předškolního věku
N.A. Větluginová: Metodika hudební výchovy v mateřské škole
R. Krček: Poslech hudby na mateřských školách
L. Kurková: Říkáme si, zpíváme, hraje a tančíme.
Společnost pro hudební výchovu
V. Mišurcová: Hry se zpěvem, SPN

Metody a formy práce

V hravých zajímavých činnostech rozvíjet hudební schopnosti dětí a na nich děti seznamovat se základními prvky klavírní hry. Klást důraz na rozvoj hudební představivosti, dávat podněty k dětské tvořivosti a rozvíjení fantazie zprvu hrou bez not spojením zpěvného a instrumentálního projevu, sluchovými a rytmickými hrami a transpozicí. Při pozdějším osvojování notopisu vycházet opět z živé hudby, ze známějšího tónu. První tóny, které hraje dítě z not odvozovat z melodií říkadla a písni.

Od vymýšlení malých melodií přecházet k pokusům o jednoduchý improvizovaný doprovod k písni s použitím TDS, lidového dvojhlasu a jednoduchých ostinát.

Zvláště na počátku výuky je pro děti důležitá čtyřruční hra s učitelem, aby dítě naslouchalo bohatšímu hudebnímu projevu než jakého je samo schopno. Většina písni a skladeb na počátku výuky má být společnou hrou žáka a dospělého. Je to hra pro čtyři, tři (žák hraje melodii jednou rukou) i dvě ruce (každý hraje jeden hlas). Kromě skladeb, které dítě má hrát samo, mu učitel hraje řadu zajímavých skladeb, které dítě poslouchá a vypráví si s učitelem o jejich charakteru (veselá - smutná) nebo je vyjadřuje pohybem (pochodová, k běhu atd.).

Prostředky k dosažení stanovených cílů (studijní problémy)

1) rozvíjení hudebnosti

- a) rozvíjení melodické, rytmické a harmonické představivosti
- b) rozvíjení hudební paměti
- c) rozvíjení tvořivosti a elementárního citu pro formu
- d) dynamické rozlišení všech druhů úhazu ve spojení se sluchovou představou p mf crescendo a decrescendo).

2) Získávání základních nástrojových dovedností

- a) úhoz portamento jednotlivým prstem (na různých tónech a v různých oktávách)
- b) úhoz staccato jednotlivými prsty (na různých tónech a v různých oktávách)
- c) vázání tónu skupinami prstů s přenášením do různých oktáv
- d) hra dvojměstá a skordu (tenuto, portamento, staccato)
- e) příprava vícehlasu
- f) změna polohy ruky (funkce palce), příprava ke hře stupnic
- g) orientace na klávesnici a spojení tónů s čtením notového zápisu

Všechny činnosti motivujeme ze světa dětem blízkého (pohádky, příroda, domov) slovem i pohybem. Posilujeme vůli požadavkem soustředěné činnosti na úkolech úměrných schopnostem a věku dětí.

Studijní materiál:

- a) rytmické a melodické ozvěny a dialogy
- b) říkadla na jednom a více tónech
- c) písničky v rozsahu tří, čtyř a postupně více tónů
- d) skladbičky k procvičování výrazových a technických problémů klavírní hry
- e) dětské hry, hádanky a pohádky

Literatura pro rozvoj melodické, rytmické a harmonické představivosti:

I. Hurník, P. Eben: Česká Orffova škola, Supraphon, 1965

Skřivánek - Sborník písní pro mateřské školy, Panton, Praha
1974

Zpěvník pro mateřské školy, SPN, Praha 1964

O. Hrabalová: Hastrmane, tatrmane, Supraphon, 1971

V. Branislavová: Za písničkou, Supraphon, Praha 1974

Školy:

Z. Janžurová, M. Borová: Klavírní školička, Panton, 1975

Uvedenou školu je možno doplňovat a popř. nahradit obdobnými školami vydanými v SSSR, PLR apod. Například:

Krystyna Longchamps-Druszkiewiczowa: Příručka počátečního vyučování hry na klavír

M. Preuschoff-Kaźmierczakowa a F. Wozniak: Hudba pro nejmenší

Lydijs Cheresko: Hudební obrázky

J. Garscia: Abecadlo

Uvedený rozsah látky dítě zvládne podle individuálních schopností. Je pochopitelné, že u čtyřletého dítěte budou proporce jiné než u dítěte šestiletého, hlavně pokud se týká počátečních her.

Z toho důvodu není v učebních osnovách pro předškolní a raně školní výuku hry na klavír vymezen rozsah látky na školní rok a nejsou zde stanoveny postupové zkoušky. Po zvládnutí uvedené látky může učitel přikročit k probírání studijních problémů pro první a druhý ročník základního studia. Jako studijní materiál použije výběru látky z běžně používaných škol, stud. atd. Přitom dbá, aby rozvoj technických a muzikálních schopností žáka byly v rovnováze.

V procesu této výuky nenásilně zjišťujeme kvalitu hudebnosti dítěte, jako předpoklad ke stanovení diagnózy jeho dalšího hudebního rozvoje a jeho zařazení v průběhu dalšího studia na I. stupni základního studia nebo v rozšířeném vyučování.

K prohloubenému studiu v rozšířeném vyučování jsou doporučeni jen mimořádně nadaní žáci, kteří v průběhu předškolní a raně školní výuky a při zjišťovací komisionální zkoušce prokáží výrazné předpoklady hudební (rozvinutou melodickou, rytmickou a harmonickou představivost, hudební paměť, spontánní hudební projev), nástrojové (fyziologické a motorické), svému věku přiměřenou všeobecnou inteligenci a opravdový zájem o zvolený nástroj.

Zjišťovací zkouška pro rozšířené vyučování

Dvě study s uplatněním různých studijních problémů, odpovídající obtížnosti látky 2. ročníku základního studia.

Dvě přednesové skladby odlišného charakteru z paměti.

Reprodukce jednoduché slyšené melodie na klavíru.

Hra transpozice jednohlasé písně od různých tónů.

Hra známé písně s jednoduchým doprovodem (T a D, ostinátem apod.).

Ostatní žáci se zúčastní zjišťovacích zkoušek pro 1. ročník I. stupně základního studia na lidových školách umění.

Ministerstvo školství České socialistické republiky

**Učební osnovy
hry na klavír
pro přípravné studium**

a I. stupeň základního studia na lidových školách umění

Hudební obor

Vypracoval Výzkumný ústav pedagogický

Vydalo Státní pedagogické nakladatelství, n. p., Praha

VA 3,23

Tematická skupina 35

3. vydání 1985

Cena výtisku Kčs 3,50

502/22,816

Tiskem účelové tiskárny SPN

11 504

Kčs 3,50